7/10915

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

K - O
TSE-ISO-EN
9000

Sayı : B.13.APK.0-12-00-00/610 - 4582
Konu : Yazılı Soru Önergesi

23 ARALIK 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07/12/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16557 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Ersönmez YARBAY'a ait 7/10915 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Emekliler TÜFE alacakları ile ilgili olarak Sosyal Sigortalar Kurumu aleyhine toplam 1659 dava açmış, bunların kabulüne yada kısmen kabulüne dair 45 mahkeme kararı Yargıtay onamasından geçmek suretiyle kesinleşmiştir.

Ancak, daha sonra Yargıtay'ın görüş değiştirmesi sonucu davaların kabulüne dair mahkeme kararları kurum lehine bozulmuştur.

Mahkeme kararlarının Kurum lehine bozulmasından sonra bilirkişiler görüşlerini değiştirmiş ve bu doğrultuda düzenlenen raporlar sonucunda da İş Mahkemelerince davaların reddine karar verilmeye başlanmış ve bugüne kadar 37 adet davanın reddine hükmolunmuştur.

Ayrıca, söz konusu davalar ile talep olunan miktarların cüzi olması nedeniyle kararlar kesin olarak verilmekte yada temyiz yolu açık olarak verilen kararların temyizi sonucu Yargıtay tarafından kesinlik sınırı altında olduğu gerekçesiyle incelenmeksizin reddolunmaktadır.

506 sayılı Kanun'da değişiklik yapan 4447 sayılı Kanun'la Sosyal Sigortalar Kurumu emekli, dul ve yetimlerinin aylıklarının artırılmasına ilişkin katsayı ve gösterge sistemi değiştirilmiş, bunun yerine Kanunun 16'ncı maddesiyle 506 sayılı Kanun'a eklenen Ek 38'inci maddeye göre bağlanan gelir ve aylıklar ile Geçici 76 ncı maddeye göre yapılan telafi edici ödemelerin her ay bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı (TÜFE) kadar artırılarak ödenmesi öngörülmüş, 4447 sayılı Kanun'da yer alan maddelerin yürürlük tarihlerinin düzenlendiği 63'üncü maddede de Ek 38'inci maddenin yürürlük tarihinin Kanun'un yayımını takip eden yılbaşı olacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan bu yasal düzenlemenin amacı katsayı ve gösterge sisteminde olduğu gibi gelir ve aylıkların belirli bir tarihten itibaren yükseltilmesi olmayıp, aylıkların her ay otomatik olarak bir önceki ayın TÜFE' deki artış oranına göre yükseltilerek ödenmesi esasına dayanmaktadır.

İlk olarak 2000 yılı Ocak ayı ödeme döneminde başlanan bu uygulamayla emekli aylıkları her ay bir önceki ayın TÜFE artış oranında artırılarak 506 sayılı Kanun'un 98 inci maddesi uyarınca peşin olarak ödenmiştir.

Ancak, 2000 yılı Mayıs ayında Kurum aleyhine açılan münferit davalarda, artışın her ay aylık ödeme tarihi olan 19 ve 23. günlerinden itibaren uygulandığı, bu nedenle eksik ödenen aylıkların ödenmesi Kurumdan talep edilmiş, söz konusu talep, ilgili İş Mahkemeleri'nce kabul edilerek hüküm altına alınmış ve kararlar Yargıtay onamasından geçerek kesinleşmiştir.

Anayasa'nın 138'inci maddesi gereğince, Kurumun taraf olduğu kesinleşmiş mahkeme kararlarına uyulması zorunlu olduğundan TÜFE farkı konusunda şahsa münferit alınmış söz konusu kararlar aynen ve geciktirilmeden uygulanmıştır.

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06510 ANKARA
Tel: (0312) 212 56 43 Fax: (0312) 215 18 00-213 89 44
e.posta: mdinc@calismagov.tr. Elektronik Ağ:www.csgb.gov.tr.
Ayrıntılı bilgi için irtibat: N. ÖZGÜNEŞ Araştırmacı

7/10915

Emeklilerin aylıklarındaki artış farklarının eksik ödendiği yolundaki yoğun talepleri ve bu konuda kazanılmış mahkeme kararları doğrultusunda 4447 sayılı Kanun'un yürürlük maddesi dikkate alınarak Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu'nun 06/06/2002 tarihli kararıyla Kanun'un yürürlük tarihi olan 01/01/2000 ile tahsis numarasının son rakamına göre 2000/Ocak ödeme dönemi arasında kalan sürenin eksik ödendiği kanaatine varıldığından, özel sektörden emekli olanlara gelir ve aylıklarda TÜFE artışlarının uygulanmaya başlandığı 19, 21, 22 ve 23 Ocak 2000 ile 01/01/2000 tarihleri arasındaki 19-23 günlük, kamu sektöründen emekli olanlara da 15/01/2000 ile 19-23 Ocak 2000 tarihleri arasındaki 4-8 günlük TÜFE farkları 2002/Ağustos ayında yasal faiziyle birlikte ödenmiştir.

Ancak, yapılan değerlendirmede, kamu sektöründen emekli olanlara 01/01/2000 ile 14/01/2000 tarihi arasındaki 14 günlük TÜFE farklarının da ödenmesi gerektiği sonucuna varılarak, SSK Yönetim Kurulu'nca bu doğrultuda karar alınmış ve bu farklar da yasal faiziyle birlikte Temmuz /2004 ayında gelir ve aylıklara ilave edilerek ödenmiştir.

Diğer taraftan, 506 sayılı Kanun'un Ek 38'inci maddesi ile yapılan düzenlemede, emekli aylıklarının her ay (aylık ödeme dönemi itibariyle) bir önceki ayın TÜFE artış oranı kadar artırılarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Emekliler tarafından Ek 38'inci maddenin yürürlüğe girdiği 2000/Ocak ayından bu maddede gelir ve aylıkların her ay ödeme tarihlerinde bir önceki ayın TÜFE artış oranı kadar artırılması yönündeki değişikliğin yapıldığı Haziran/2002 ayına kadar, her ayın 1'i ile ödeme tarihleri arasında TÜFE artış tutarlarının eksik ödendiği yolundaki iddiaları ve bu doğrultuda açtıkları davalar üzerine hazırlanan bilirkişi raporlarında belirtilen dönemde her ay 18-22 günlük TÜFE farkının bulunduğu yönünde görüş belirtilmiş, bu yönde münferit yargı kararları verilmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından, 1999/Aralık ayı ile 2002/Haziran ayı arasında her ay bir önceki ayın TÜFE artış oranı üzerinden 30'ar günlük artışlar uygulanarak gelir ve aylıklarda gerçekleştirilen artış oranının (% 174) bu sürede gerçekleşen TÜFE (enflasyon) oranı ile aynı olduğu, hazırlanan bilirkişi raporları doğrultusunda TÜFE farkı ödenmesinin mükerrer ödemeye yol açacağı, ayrıca Ek 38'inci maddenin gelir ve aylıkların enflasyon karşısında korunması amacına uygun olmayacağından hareketle, münferit yargı kararları uygulanmakla birlikte emeklilerin tamamı için bir işlem yapılabilmesi için yargı sürecinin tamamlanması beklenilmiştir.

Yargıtay 10. ve 21. Hukuk Daireleri tarafından, 2000/Ocak ile 2002/Haziran döneminde her ayın 1'i ile ödeme tarihleri arasındaki 18-22 günlük TÜFE farkı bulunduğu yönündeki bilirkişi raporlarına dayanan yerel mahkeme kararları bozulmuş, Yargıtay ilgili Dairelerce bozulan 23 ve ayrıca yeni açılan 6 dava olmak üzere toplam 29 dava da Ankara 9. İş Mahkemesi tarafından 11/04/2005 tarihinde temyiz yolu açık olmak üzere reddedilmiştir.

En son, Emekli- Sen Tüm Emekliler Sendikasının, üyeleri adına Ankara 7'nci İş Mahkemesi'nde görülen ve talep doğrultusunda sonuçlanan dava, Yargıtay 10. Hukuk Dairesince bozulmuştur.

Kurumca konu ile ilgili yargı süreci takip edilmekte olup, yargı sürecinde oluşacak karar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Ayrıca, TÜFE farkının kaç kişiye ödeneceği ve toplam tutarın ne kadar olduğunun hesaplanabilmesi için, yargı sürecinin sonuçlanması gerekmektedir

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan